

020920-1

V Markově evangeliu čteme (4, 21-23) Ježíšova nápadně polemická slova, jež můžeme interpretovat jako ostré odmítnutí představ o zasvěcování (iniciaci): ²¹A řekl jim: „Přichází snad světlo, aby bylo dáno pod nádobu nebo pod postel, a ne na svícen? ²²Nic není skrytého, aby to jednou nebylo zjeveno, a nic nebylo utajeno, leč aby vyšlo najevo. ²³Kdo má uši k slyšení, slyš!“ [Bylo by možno a dokonce záhodno srovnávat ekvivalenty v Matoušovi (5, 13n), Lukášovi – tam hned dvakrát (8, 16n. a 11, 33n.) – a v epištole Efezským (5, 8n.), event. na dalších místech.] Silný, útočný, kritický důraz je položen na odmítnutí mystagogie: světlo nemá svítit jen zasvěceným, nýbrž všem. To má své důsledky i pro chápání tzv. tajemství: tajemství totiž není tajemstvím proto, že by bylo tajné, skryté; pokud je nějaké tajemství skryté, pak o něm nikdo neví. Teprve když se tajemství vyjeví, vyjeví se jako tajemství, nikoli dříve. Skutečné tajemství je tedy vyjevené, zjevné tajemství. (A zůstává tu otevřená otázka, do jaké míry je vhodné toho slova užívat, když svými etymologickými kořeny tolik zavádí.) Velmi významný je nejn důraz na metaforu světla, ale zejména potvrzení jeho adventivní povahy: světlo přichází – a to znamená, přichází k nám, ke mně. Právě já jsem vždy osobně odpověden za to, že je nebudu sám skrývat, a že také nedopustím, aby je někdo jiný skrýval, ale že je nechám svítit po celém domě (domácnosti). Onen posun k moraliťe, který najdeme jinde („vy jste světlo světa“, „žijte jako děti světla“ apod.) je poněkud povážlivý, pokud zdůrazňuje jen „dobré příklady“. Ty mohou být jen dosvědčováním toho, že světlo přichází (nebo dokonce že přišlo); „spravedlnost a pravda“ však nejsou a nemohou být „ovocem“ dosvědčování, nýbrž jen „ovocem světla“.

(Praha, 020920-1.)